

bude prijetno, ker su narodnosti pomešane. Ako bi pak Slovenci vsi na jednom sboru bili sbrani, bi svoje želje, prošnje i pravice jednoduho sbrali i visokoj vladi predložili i čto bi presvetli vladar milostljivo poterdil, to bi nam bil zakon. Pomešani v deželnih sborih se Nemci i Slovenci samo mutimo, po narodnosti razdeljeni bi v večje prijaznosti živeli i ložeje vsaki svoje želje sastavili.

Ako bi Slovenci bili kakor narod sjedinjeni i se sbirali samo na jedan jedini sbor, to bi bilo v prid i celoj državi našej. Časi su taki, da se moraju upotrebiti vse sile državne, moć i sila države postoji pa v moći poudov i narodov njenih; to može državi samo v prid biti, ako bi Slovenci, kakor narod, tudi svoje narodne pravice imeli i svoj deželni sbor, da bi na svojih nogah stali; tako razdrobljeni ne možemo pomagati niti samim sebi, niti nekome drugomu. — Tudi pri najbolje volji nam visoka vlada tako razkropljenim pomagati ne može, v teh deželnih sborih, kde smo v večni manjšini, ne može naš glas prodreti i ješće manje do najvišjega prestola dopreti, naše skeleće rane ostanu nepoznane i nezaceljene; kolikor se pa krivice množe, toliko se zadovoljstvo manjša.

To bi jamačno ne bilo čisto nič krivoga, ako bi se mi v jedan celek, v Sloveniju, sjedinili — mi jednako ostanemo i živimo v našej državi, ako smo tako raztergani ali lepo sjedinjeni — razlika bi bila samo ta, da sjedinjeni v jedan celek bi bili Slovenci krepkeji podporniki državnih poduzetij.

To bi take nič ne bilo novoga, ako bi se vse pokrajine sjedinile. Stara Slovenija, pod imenom Gorotanija, je se prostirala mnogo dalje, nego bi se sadanja Slovenija. Gorotanija — ne Koroška — je obsegala celo sadanjo Krajsko do gorotanskoga zaliva, koji se ješće sada imenuje karnerischer ali quarnerischer Meerbusen, dalje sedanje slovensko primorje, knežiju goričku, furlaniju, celu sadanju Korošku i v Tirolu do pogorja slovenskih Turov = Windischtauern i do slovenske Motreje = Windischmatreje, celu sadanju Štajarsku do Enže reke i do slovenskih Ograd = Windischgarten = Windischgarsten v gornjoj Avstrii. Tadašnja Štajarska je obsegala samo mesto Štajer s okolicu v Avstrii. Velik del velike Gorotanije se je potudjil, je zgubljen za naš narod; čto je propadlo, je propadlo; mi Slovenci sada živeći se držimo slavenstva živiećega i goreće želimo, da bi se sjedinili v Slovenii i dobili samo jedan jedini deželni sbor.

(Konec sledi.)

Kdo je „ultra“?

Kaj je ultra? ali, da slovenski rećemo: kaj pomeni prenapetnež v obće in slovenski posebe?

Na to prašanje se dá kratko odgovoriti. Kaj znamenuje: visoko? in kaj: višje od mene? Glej, kjer jez stojim, in lahko boš doznao, kdo je višji in nižji od mene.

Obernimo to na naše zadeve, in vprašajmo: kaj misliš ti, koliko bi slovenski jezik morao služiti za sredstvo ali pripomoćek v omikanju našega naroda? Če misliš, da narodu, kmetu, rokodelcu, trgovcu, duhovnu, uradniku in svakemu s Slovenci in med Slovenci živiećemu človeku ni treba slovniškega znanja, pisanja in tako dalje v narodnem jeziku, bo to „ultra“ vsaki, koji hoće, da se v narodnih školah in v gimnazijah pametno ući saj slovenski jezik. Če misliš, da je zadosti za omiko slovenskega jezika in naroda golo znanje slovniško o narodnem jeziku, to ti je ministarski ukaz od 8. avgusta 1859, ki je zavoljo gimnazij na svitlo dan ali nikdar ne izpeljan bil, velik „ultra“.

Če gledamo na sedanjí stan narodnih naših škol, ki so skoro samo za germaniziranje napravljene, ker se otroci v njih ućijo le nekaj besed nemških in katekizem, in se ta le v nerazumljivem nemškom jeziku, drugo vse pa narobe;

če gledamo na sedanje gimnazije slovenske, v kterih se nikjer še slovenski jezik ne ući čisto po slovenski; če vidimo, da uradnije ne znajo kaj za slovenske dopise ali tudi zapisnike, možemo si misliti, da le nekoliko pošteneji ptujec in Slovenec lahko dobi posebno od naših odpadnikov ali renegatov ime: „ultra“ ali „prenapetnež“.

Po misli takih ljudi je cesarski diplom od 20. oktobra najvećji „ultra“.

Glejte: kako se spreminja zapopadek „ultra“. Kakor je človeku, ki je zmerznil, sneg že topla odeja, kadar ga va-nj polože, tako je pravemu nemškutarju že „ultra-Slaven“, kdor ga, namesti „guten tog“ pozdravi z „dobro jutro“.

Sl.

Graška asekuracija zoper oženj v pretećenem letu 1860.

Iz dokaza, ki ga je vodstvo graške asekuracije te dni na svitlo dalo, se vidi, da je pretećeno leto iz novega 2725 gospodarjev k nji pristopilo, namreć iz Štajarskega 1925, iz Koroškega 522, in iz Krajskega le 278.

Lansko leto je bilo 6811 pohištrev zavarovanih za 4 milijone in 77.275 gold. klasne vrednosti. Celo premoženje, ki je bilo pretećeno leto pri imenovanu asekuraciji zavarovano, je zneslo 62 milijonov in 487.225 gold. zavarovavne, ali pa 84 milijonov 940.600 gold. nov. dn. klasne vrednosti.

Omenjena asekuracija je lansko leto pogorelom za škodo povernila 183.258 gold. in 33 kr. nov. dn., in sicer Štajarcom za 307 pogorelih pohištrev 117.513 gold. in 33 kr., Korošcom za 120 pogorelih pohištrev 47.295 gold., Krajncom pa za 108 pogorelih in poškodovanih pohištrev 18.450 gold.

Letošnja tarifa za zavarovanje pohištrev in drugih mnogoverstnih poslopij je odmerjena na 26 kr. novega denarja od 100 gold. (to je, 15 kr. po starem denarju). To plaćilo se mora pa, kakor vsako leto, ravno tako tudi letos do konca tekoćega mesca sušca, to je, najzadnji čas 10 dni po sv. Jožefu, oskerbnikom imenovane asekuracije odrajtati, ki so po već krajih Štajarskega, Koroškega in Krajskega postavljeni. Kdor napovedani čas plaćati zamudi, naj je po pozabljivosti ali nemarnosti, je sam kriv, če pogori in povraćilne škode ne dobi.

S pomoćjo te asekuracije se je pretećeno leto 473 pohištrev, ki so bile poprej s slamo ali pa z deskami krite, s ceglom pokrilo, 5 so jih s škerlmi, 1 z bakrom, 4 s kositarjem, 3 s kamnitim klajem, 94 pa s škodlami pokrili. Napravilo se je ravno tako tudi 308 zidanih opažev, 21 strelovodov in 131 varnih zidanih dimnikov, 96 pohištrev pa se je na bolji in prostorniši kraj postavilo.

Takim, ki so se pri ognju pridno obnašali in verlo gasili, je asekuracija 833 gold. in 59 kr. podarila.

„Novice“ podavaju gospodarjem na Štajarskem, Koroškom in Krajskem, za ktere je graška asekuracija kot prava pogorelska bratovšnja napravljena, vsako leto izkazek pretekloga leta z živo željo, da bi vedno već gospodarjev zavarovalo svoje pohištva, in da bi kdaj mogli reći: Naši hišni posestniki žive in spijo brez skerbi, ker imaju, če bi jih tudi nesreća ognja zadeti znala, vse svoje poslopja zavarovane!

Slovanska književnost.

V Zagrebu napravljata Miladinova za natis do 700 narodnih pesem, nabranih po Makedonii in po Bugarskem; dodani so popisi šeg, pregovori, uganjke, narodne pripovesti itd.

Konstantin Miladinov, kakor „Naše gore list“ pripoveduje, po svitlem škofu Štrosmajerju k njemu pozvan, prišel je z njim vred v Zagreb, kjer se delo že tiska. Omenjene novine dodale so oglasu opombe sledeće: „Na-